

ÖĞRENMEDE KLASİK VE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

Editörler

Prof. Dr. İsmail SEÇER - Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye ULAŞ

...Geleceğin Fikirleri...

ÖĞRENMEDE KLASİK VE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

Editörler

İsmail SEÇER - Sümeyye ULAŞ

Yazarlar

İsmail SEÇER - Fatih VEYİS - Ayşegül KAYAR MUSLU - Bünyamin ATEŞ - İsmail AY - Sümeyye ULAŞ
Meva DEMİR KAYA - Adnan TAŞGIN - Yavuz KOŞAN - Etem YEŞİLYURT - Zeynep BAŞERER BERBER -
Dilek BAŞERER - Ceyhun OZAN- Selim GÜNDOĞAN

ISBN: 978-605-7523-22-8

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Vizetek Dizgi

- Baskı:** Ankara | Ocak, 2020
- Baskı:** Ankara | Şubat, 2020
- Baskı:** Ankara | Ekim, 2023
- Baskı:** Ankara | Ağustos, 2024
- Baskı:** Ankara | Şubat, 2025

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkeyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.
İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle/ANKARA,
Tel: 0 312 395 85 71

Matbaa Sertifika No: 47479

ÖĞRENMEDE KLASİK VE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

Editör

Prof. Dr. İsmail SEÇER - Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye ULAŞ

Yazarlar ve ORCID

Prof. Dr. İsmail SEÇER, 0000-0003-0932-1903

Doç. Dr. Fatih VEYİS, 0000-0002-4874-7643

Öğr. Gör. Ayşegül KAYAR MUSLU, 0000-0002-5550-7357

Prof. Dr. Bünyamin ATEŞ, 0000-0003-4090-1922

Doç. Dr. İsmail AY, 0000-0001-8364-7149

Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye ULAŞ, 0000-0003-3353-7448

Doç. Dr. Meva DEMİR KAYA, 0000-0002-1174-6305

Prof. Dr. Adnan TAŞGIN, 0000-0002-3704-861X

Doç. Dr. Yavuz KOŞAN, 0000-0003-4118-4777

Doç. Dr. Etem YEŞİLYURT, 0000-0002-7340-7536

Doç. Dr. Zeynep BAŞERER BERBER, 0000-0002-5422-8532

Doç. Dr. Dilek BAŞERER, 0000-0001-7098-3645

Doç. Dr. Ceyhun OZAN, 0000-0002-1415-7258

Doç. Dr. Selim GÜNDOĞAN, 0000-0001-7731-8728

Nesillerine büyük bir zenginlik yerine, iyi bir eğitim ve karakter vermekten daha iyi bir şey yoktur. Bu paradan daha uzun süre yaşar.

Lao Tzu

Bu kitap geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızı yetiştirme uğruna yollara düşen ve bu yolda şehit olan tüm öğretmenlerimize hüzün ve saygıyla ithaf edilmiştir...

ÖNSÖZ

Psikolojinin bir bilim dalı haline gelmesi ile birlikte en önemli çalışma alanlarından birisi haline gelmiş olan "Öğrenme" kavramı günümüzde çok daha kapsamlı bir şekilde ve çok yönlü olarak incelenmeye ve açıklamaya yönelik teorilerin geliştirildiği bir alan haline gelmiş bulunmaktadır. Davranışçı kuramcılarının katı pozitivist bakış açısı ile ele almaya çalıştığı bu süreç özellikle Gestalt ve Bilişsel kuramcılarının devreye girmesiyle zihinsel ve fizyolojik yönleri ile ele alınmaya ve açıklanmaya doğru ilerlemiştir.

Günümüzde ise özellikle beyin görüntüleme tekniklerinde sağlanan ilerlemeler ile birlikte insanlarda öğrenmenin oluşumunu beyin süreçleri yoluyla başka bir deyişle sinirsel süreçler üzerinden de belirlemek olası hale gelmiştir. Doğal olarak bu süreçlerin her biri öğrenmeyi açıklayan çok sayıda teorinin de ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Ancak gerçek olan şudur ki, insan öğrenmesini tam olarak ve tüm yönleri ile açıklayabilen bir kuram henüz ortaya konulabilmiş değildir. Özellikle son iki yüzyılda bu alanda yoğunlaşan çalışmaların henüz tam anlamıyla öğrenmeyi açıklayabilecek bir alana ulaşamamış olması insanın bilişsel yapısının ve öğrenme süreçlerinin karmaşıklığına işaret etmektedir. Buna karşın her geçen gün özellikle klasik yaklaşımları referans alan veya onları hedef alan yeni öğrenme yaklaşımları ortaya atılmakta ve buna ilişkin kanıtlayıcı süreçler ortaya konulmaktadır.

Şüphesiz bilimin geldiği noktada insan öğrenmesine ilişkin çok geniş bir tecrübe sahibi olduğumuz bir gerçektir. Günümüzde öğrenmeyi açıklayan teorilerin ortaya koyduğu iddia ve bulgulardan hareketle çok çeşitli öğrenme faaliyetleri hatta ortamları tasarlanır olmuştur. Buna en iyi örnek olarak okul dışı öğrenme ortamları ve yaşam boyu öğrenme kavramlarının ortaya çıkması gösterilebilir. Öğrenme sürecinde ulaşılan bulgulardan hareketle artık insan öğrenmesinin niteliği değişmekle birlikte yaşam boyu sürmesi ve pekiştirilmesi gereken bir alan olduğu kabul edilmekte ve birçok toplumda bu yönde ciddi yatırımlar uygulanmaktadır. Hatta öğrenme üzerine ulaşılan bulgulardan hareketle ortaya atılan bazı teorileri referans alan bazı görüşler alternatif eğitim uygulamalarına da yönelir olmuştur.

Elinizdeki bu kitap tam da yukarıda açıklanan süreçler bağlamında hem klasik yaklaşımları hem de güncel yaklaşımları geniş bir bakış açısı ve farklı bir perspektif ile sunmaya çalışmaktadır. Bu bağlamda yalnızca klasik yaklaşımları alan çalışmaların aksine öğrenmede güncel kavramlar, motivasyon ve bireysel farklar, öğrenme stratejileri, öğrenme güçlüğü ve yaşam boyu öğrenme kavramlarını da içerecek şekilde geniş bir bakış açısı ile öğrenme kavramı ele alınmaktadır.

Bu bağlamda her bir bölümde öğrenmeyi açıklayan bir yaklaşıma yer verilmekte ve her bir ünite hazırlık soruları ile başlayarak geniş bir metin ve bunu takip eden özet, değerlendirme soruları ve uygulamaya ilişkin önerilerle tamamlanmaktadır. Ayrıca kitap, web sayfası ve konu ile örtüşen film benzeri içeriklere de bölüm sonunda yer verilerek okuyucunun öğrendiklerini pekiştirici kaynaklara yönelmesi

sağlanmaktadır. Tüm bu süreçlerin okuyucuyu öncelikle ilgili yaklaşım ile tanıştırması ve ardından dikkatini çekecek ek süreç ve uygulamalar ile öğrendiklerini pekiştirmesinin mümkün olacağı düşünülmektedir.

Bu anlamda öğrenme üzerine çalışan veya okuyanlar için önemli bir başucu kitabı olacağını düşündüğümüz bu eserin ortaya çıkması sürecinde özveri ile çalışan tüm yazar kadrosuna teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Ayrıca, kitap ile ilgili olarak her türlü görüş, öneri ve eleştiriyi bu eserin geliştirilmesi bakımından kaçınılmaz bir gereklilik olarak gördüğümüzü ve bu yöndeki dönütleri almaktan mutluluk duyacağımızı da ifade etmek isteriz.

Saygılarımızla...

Prof. Dr. İsmail SEÇER - Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye ULAŞ

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1: ÖĞRENMENİN DOĞASI VE TEMEL KAVRAMLAR.....	1
	<i>Prof. Dr. İsmail SEÇER</i>
BÖLÜM 2: ÖĞRENMEDE GÜNCEL KAVRAMLAR.....	23
	<i>Doç. Dr. Fatih VEYİS - Öğr. Gör. Ayşegül KAYAR MUSLU</i>
BÖLÜM 3: KLASİK KOŞULLANMA.....	57
	<i>Prof. Dr. Bünyamin ATEŞ</i>
BÖLÜM 4: BİTİŞİKLİK KURAMLARI.....	81
	<i>Doç. Dr. İsmail AY</i>
BÖLÜM 5: BAĞLAŞIMCILIK / BAĞ KURAMI.....	103
	<i>Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye ULAŞ</i>
BÖLÜM 6: EDİMSSEL KOŞULLANMA.....	121
	<i>Doç. Dr. Meva DEMİR KAYA</i>
BÖLÜM 7: SOSYAL BİLİŞSEL ÖĞRENME	139
	<i>Prof. Dr. Adnan TAŞGIN</i>
BÖLÜM 8: GESTALT KURAMI	163
	<i>Doç. Dr. Yavuz KOŞAN</i>
BÖLÜM 9: BİLGİYİ İŞLEME KURAMI	189
	<i>Doç. Dr. Etem YEŞİLYURT</i>
BÖLÜM 10: BEYİN TEMELLİ ÖĞRENME KURAMI	245
	<i>Doç. Dr. Etem YEŞİLYURT</i>
BÖLÜM 11: YAPILANDIRMACI ÖĞRENME KURAMI	291
	<i>Doç. Dr. Etem YEŞİLYURT</i>
BÖLÜM 12: MOTİVASYON VE BİREYSEL FARKLAR	331
	<i>Doç. Dr. Zeynep BAŞERER BERBER - Doç. Dr. Dilek BAŞERER</i>
BÖLÜM 13: ÖĞRENME STRATEJİLERİ.....	357
	<i>Doç. Dr. Ceyhun OZAN</i>
BÖLÜM 14: ÇOKLU ZEKÂ KURAMI.....	379
	<i>Doç. Dr. Fatih VEYİS</i>
BÖLÜM 15: YAŞAM BOYU ÖĞRENME.....	413
	<i>Doç. Dr. Selim GÜNDOĞAN</i>
BÖLÜM 16: ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ.....	437
	<i>Doç. Dr. Selim GÜNDOĞAN</i>